

duhovniki slabi, ker se nahajajo med njimi tudi pošteni, katerim je zares, kot Kristusovim naslednikom za dušni blagor izročeni jim ovčic, radi tega pustimo vsem tudi veselo alelujo, saj je i Kristus govoril, ko je dokončal svojo neizrečeno trpljenje prekrasne besede, polne milobe njegovega blagega srca namreč: „Oče, odpusti njim, ker ne vejo, kaj delajo!“

Tudi mi moramo vsem našim sovražnikom odpustiti, „bratje — postrgajte stari kvas, — obhajamo velikonočno jagne ne v starem kvasu, tudi ne v kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v kruhah čistosti in resnici.“

Kmetje, odpustite Vašim sovražnikom, sosedje, ne preganjajte en drugega v kvasu hudobije in malopridnosti, temveč odpustite vsakemu, ako Vas je razžalil, kakor je Kristus odpustil vsem, ki so ga pribili na križ, da, celo za nje poslal vročo svojo molitev tje gor v nebesa k svojemu neskončnemu Očetu.

Ne preganjajte se en drugega, saj smo vsi otroci enega in istega velikega Očeta tam gori v nebesah, saj je za nas vse, za stare in mlade, bogate in revne trpel njegov nebeški Sin.

Vstajenje njegovo naj nas vse zopet zjedini, pustimo vso preganjanje, pustimo brezmiselno sovraštvo. Pustimo tudi vse brezmiselne mednarodne boje, saj so vsi jeziki, kateri se govorije na svetu, dani od Boga.

Potem bomo obhajali vstajenje našega Odrešenika tako, kakor je njegov apostol želel: „v kruhah čistosti in resnice“.

Potem bomo spolnili Njegovo presveto voljo, a vsaki od nas popolnoma ve, da On, ki je bil sama ljubezen, nam svojim otrokom nikdar ni slabega želel.

A tedaj pa, ko nas bodejo zvale angeljev trobente iz grobov, da stopimo tje pred Njega, tedaj

Kmet in sreča.

Času primerna pravljica.

(Dalje.)

2.

Nesreča nikoli ne miruje. Vedno se klati po svetu in napravlja povsod žalost in nadloge. Tu iztrga ubogim otročičem skrbnega očeta ali ljubo mater, tam privleče nad bogat kraj strašno nevihto, ki uniči z ledenim zrnjem sadove žuljavih rok, kje drugod povzroči krvav pretep in v sosednjo vas zopet zanese kužno bolezen. Njej se ne smili nedolžno dete v zibelki, ne krepek mladenič, ne onemogli starček, ni ji žal za lepe cvetlice po vrteh in poljih in ne zdi se ji škoda za prepotrebne poljske pridelke. Ona ne mara veselih obrazov in milih pogledov, njeno oko se raduje samo ob potokih solz.

Tudi veselje našega kmeta jo je jezilo in sklenila je, dobiti ga zopet v svoje kremplje. Ker mu naravnost ni mogla priti do živga, storila je to po ovinkih.

V občini, kjer je prebival naš kmetič, bližale so se volitve. Ker je več volilcev sklenilo, da bode volilo po svojej volji ne pa po farovski komandi, poklical je župnik misijonarje da bi s peklom in hudičem prestrašili neubogljive može ali vsaj s sladkimi besedami pridobili njihove bojazljive žene za »katoliško« stvar, to je za župnika in njegove hinavce.

bode ta naš nastop, vesela, srečna aleluja, ako smo se ravnali tukaj na zemlji po Njegovi volji.

Spremite za velikonočno pisanko od nas naše najtoplejše želje glaseče se: „Bog daj, da bi bila ta velika ura sodbe, ta težka ura računa, za Vas vsakega brez izjema enkrat srečna, da bi bila ura bodoče — večne rajske sreče!“

Našim kmetom.

(Dalje.)

Že več kakor iz časa pred tisoči leti, da, iz najstarejših časov, se nam poroča, da se je razdelilo ljudstvo v dva glavna dela, v take, kateri so živeli v deželi, in take, kateri so živeli po mestih.

Ovisni so bili vedno in vedno eden od drugega. Mestjan od kmeta, kmet od mestjana. Govorili so morda različne jezike, a sosed se je privadil sosedovega jezika, ta tudi njegovega, tako, da sta se lahko in brez truda razumela. Nobenemu ni niti prišlo na misel, da bi svojega soseda sovražil, ker ta govori drugi jezik.

Kar je pripravil kmet, to je seveda moral spraviti tudi v denar, ker so ga k temu silile druge vsakdanje potrebe.

Pridelke svojega truda je prinesel v mesto in mestjan mu jih je odkupil, dal mu je za to denar, ali pa mu jih zamenjal za drugo blago, katero je bilo zopet njemu potrebno. Podpirala sta eden drugega in to podpiranje je bilo obema koristno.

Tako sta živela na primer na Spodnjem Štajerskem mestjan in kmet vedno v slogi in v miru, čeprav je bil ta Nemec, drugi Slovenec.

A prišlo je vse drugače! Kmet in mestjan sta si zredila sčasoma neko vrsto ljudi, kateri so bili tako rekoč njuni gojenci, katere sta obadva redila s svojo krvjo, bile so to pijavke, neusmiljene pijavke kmeta in mestjana, namreč — klerikalci!

No, osemndnevna »pobožnost« je srečno minila. Znorele ste sicer le dve tercijalki, zato pa je mnogo možev zgubilo korajžo, voliti po lastnem prepričanju. Župnik je toraj dosegel svoj namen, a za majhen trud mu je ostalo od tega, kar so ljudje nanosili za misijon nekaj denarja, veliko kuretine, masla, klobas, moke, vina in drugih enakih malenkosti, ki prav dobro denejo močnim želodcem.

Po končanem delu pa misijonarji niso odšli, ampak začeli so po fari in v njeni okolici od hiše do hiše pobirati le za namen, da bi se jim dobro godilo.

Pater Fidelus je prišel h kmetu, ki je junak naše povesti. S smehljajočim obrazom je zrl v lepi vrt in na drevje, čegar veje so bile podprte, da se ne ulomijo pod težo lepega sadja in z zadovoljstvom je tudi gledal na majhno, toda lično in snažno hišico.

Stopivši pred čedno oblečenega in dobro rejenega gospodarja, ga je takoj vprašal, kako je to, da je na njegovem vrtu vse veliko lepše, kakor pri drugih kmetih.

Pobožni kmetič, kateri je mislil da pred duhovnikom ne sme imeti nobenih skrivnosti in kateremu je tudi misijon zmešal bistro glavo, povedal je odkritosrčno, odkod izvira njegovo blagostanje.

Menihu so se hipoma zasvetile oči ko črnemu mačku, kadar zagleda v krmi masno miš. Kmet je videl ta divji pogled. Kar streslo ga je, in nič dobrega ni pričakoval.

Klerikalci so imeli že od zdavnaj veliki upliv na kmeta in mestjana in sicer radi tega, ker je bila večina od njih navadno duhovniškega stana, toraj večina od njih, poklicana ljudstvu oznanjevati naj-svetejše resnice, namreč resnice presvete vere.

A kdor oznanja sveto vero, ta je namestnik božji in ta uživa seveda spolno pravico veliko čast!

Saj stoji tak duhovnik vsak dan pred oltarjem, saj povzije vsak dan sveto Rešnje Telo in Kri.

A vtepli so se med te prave duhovnike s časom tudi taki, kateri so bili slabi. Ti so pokvarili več dobrih in sicer najbolj s tem, ker so hoteli imeti mestjane in kmete sebi, to je svojemu stanu podložne in radi tega so bili primorani držati skupaj. Nastala je toraj takozvana klerikalna stranka, koje najtoplejša želja je bila vsikdar vladati ne le kmeta, temveč tudi mestjana.

Prišli so toraj dolgi, tužni dnevi klerikalne teme, vladajoče skoz več stoletij. Kmet in mestjan se je nista kar od začetka branila, in radi tega je obadva naenkrat oklenila s svojimi verigami!

Toda mestjan, kateremu so bili odprti studenci vede, je začel takoj čutiti, da se je tako rekoč sam ujel, prišli so burni dnevi, v katerih se je začel teh verig braniti. Ko jih je veliko vrsto raztrgal, začel je hiteti k pomoči tudi svojemu sobratu, namreč kmetu, želeči njemu pomagati.

To je bilo seveda proti volji klerikalcev, in radi tega so začeli, da bi jim ostala vsaj vlada nad kmetom, šuntati kmeta proti mestjanu, češ, mestjan dragi kmet ni Tvoj prijatelj, temveč mi, mi klerikalci, samo mi te ljubimo! Kmet tega seveda ni hotel verjeti, a vedeli so si pomagati, rekoč, mestjan te hoče dobiti pod svojo vlado, glej ga no, on je Tvoj sovražnik, saj govori itak tudi drugi jezik, kakor Ti, saj je druge narodnosti, saj je Nemeč, med tem, ko si Ti Slovenec.

Začetek mednarodnega sovraštva se je s tem dosegel.

Misijonar je parkrat pokašljaj in se obliznil, potem pa je začel govoriti počasi in z globokim, votlim glasom: »Vidiš, ljubi kristjan, kako velika milost božja te je zadela! Sam neskončno usmiljeni, neskončno dobrotljivi Bog poslal je srečo k tebi, da bi te obdaroval za tvojo pridnost, da bi ti poplačal tvojo pobožnost. O, da bi tebe in tvojih ljudi nikoli ne zapustila milost nebeškega očeta, o, da bi je bili deležni tudi na onem svetu! Kaj pa je sreča na zemlji? Nič, samo nekake prijetne sumje, ki trpijo le kratek čas. Zemeljsko srečo uživa le naše telo. Kaj pa se zgodi s telesom? Človek umrje, in truplo segnije v prah in pepel. Duša, veš ljubi kmet, duša pa živi večno. Zato skrbi vsak pameten človek za dušo! Spominjam te samo na sveto pismo, ki pravi: »Lože pride velblod (kamela) skozi šivankino uho, nego bogatin v nebesa.« Tudi za tebe predragi kristjan, se bojim, da bode odvrnilo posvetno blago tvoje misli od neskončno pravičnega Boga in te spravilo v večno nesrečo. Lahko je mogoče, da ti ni neskončno modri stvarnik poslal sreče, ampak da ti jo je, ko si bil še velik siromak, postavil sam hudi duh na cesto, da bi te z njeno pomočjo spravil s prave poti, da bi te odvrnil od nebes, da bi te tako pridobil za svoje ognjeno kraljestvo. Zato storiš najbolje, če daš srečo meni. Meni, ki sem zelo pčen, ne bode mogla škodovati, tebi pa bode gotovo v večno pogubo. Le premisli, če bi bilo pametno, za par veselih ur, katere preživiš

A kmet pa je vendarle sprevidel, da je njegov prejšnji prijatelj mestjan ravno tako njemu potreben, kakor kmet mestjanu in začel je na resnici klerikalnih besed s polno pravico dvomiti. A klerikalci? Ti so si vedeli zopet pomagati.

Začeli so namreč v najnovejših časih posebno na Spodnjem Štajerskem prigovarjati kmetu tako le: Rekli mu so, veš kaj kmet, pusti mestjana pri miru, ne prodavaj mu Tvojih pridelkov, ker je Nemeč, ne kupuj od njega, ker ni tvoje narodnosti, drži se gesla »svoji k svojim«, in videl bodeš kmalu kako daleč bode prišel mestjan!

Ravno v zadnjih dneh so teh in enakih misli polni vsi klerikalni lističi na Spodnjem Štajerskem.

In radi tega hočemo, kakor smo obljubili o tem spregovoriti par besed, seveda ne mestjanu na ljubo, ne trgovcem, temveč Vam kmetom na ljubo. Saj veste, da smo Vam vendar vsakokrat samo tako svetovali, da smo Vam pustili popolnoma prosto voljo, da smo Vam vsakokrat pustili na razpolago ravnati po svoji lastni volji, po svojem lastnem prepričanju!

Kako neumna, kako Vam kmetom nevarna je hujskarija kmeta proti mestjanu, v tem oziru bode kmalu vsaki od Vas sam sprevidel. Kdor ima polje, kdor prideluje deželne pridelke, ta jih mora tudi prodati, ker navadno ne porabi vseh samo za se. Prodati pa jih ne more doma med sosedi, ker ti jih tudi pridelujejo, mora jih prodati takim ljudem, kateri sandi takih pridelkov nimajo. In to so mestjani, to sošiljal govci v trgih, da celo tudi v vaseh. Ta trgovec, trajni ta mestjan prevzame za kmeta neko delo, ker nje-odvzame za denar pridelke, katere zopet poteni! A sam porabi ali pa, katere pošlje v druge kraje. ati!! za to delo dobi s svojim dobičkom nekako plačusi je potem to popolnoma umestno, saj se na svčan-plača za vsako delo.

Zdaj pa kličejo kaplančeki, sploh klerikalci, kmet ne prodaj svojih pridelkov mestjanu, samo radi tega,

na zemlji, na večne čase v peklenškem žveplu goriti. Tudi moraš premisliti, da te čaka v večnem raju tem večje plačilo, če se sam odpoveš posvetni sreči, katero moraš itak v kratkem morabiti še danes zapustiti, ker človek ne ve, kedaj pride po njega bitka smrt, ker nikomur ni znano, katero minuto ga bode peljal angelj varuh pred sodni stol onega, ki vse dobro plačuje, vse hudo pa z večnim pogubljenjem kaznuje. Vprašam te toraj kot božji namestnik: ali želiš večno veselje in dati Srečo meni, ali pa hočeš Srečo obdržati in se s tem pogubiti?

Kmet se malo zamisli in reče: »Pa naj bo v božjem imenu!« ter gre v hišico po Srečo. Menih je komaj smeh zadrževal in s trepetajočim glasom zaklical za kmetom: »Blagor ti, človek, tvoja vera je velika, in plačilo za njo ne izostane!«

Ko je kmet Srečo pripeljal, ostrmel je menih, omamljen od njene lepote. Pa hitro se je zdrnil, jo prijel za roko in se z besedami »Z Bogom!« poslovil od kmeta. Med vratmi se je Sreča obrnila in svojega prejšnjega gospodarja žalostno pogledala, kakor bi mu hotela nekaj hudega očitati.

V kmetovo srce pa se je takoj naselila žalost. Žena je celo britko jokala. Začela je moža zbadati, zakaj je dal Srečo iz hiše, namesto da bi jo samo posodil. Mož, katerega sta pekoča vest in kes, že zelo razburila, postal je hud, beseda je dala besedo, njim so prišle na pomoč pesti in tako je nastal v nekaj mirni koči prvi prepir in pretep.

Dalje prihodnjič.

ker so Nemci, le drži se gesla svoji k svojim, ker bodeš s tem mestjana ugonobil, ali pa vsaj jako občutljivo poškodoval, tvojo narodnost pa — povzdignil. Dragi mi kmet, pa ni res! Mestjana ne bodeš poškodoval, pač pa bodeš poškodoval prav izdatno samega sebe. Saj poznamo tisto geslo svoji k svojim, saj vemo, kako je pred kratkim ravnal neki slovenski milijonar. Kmečke groše kaj rad pobira za svojo moko, žito pa, katero za to moko rabi, naročnje od židov na Ogrskem! To je svoji k svojim. Ako toraj ne prodaš dragi mi poljedelec, dragi mi kmet tvojih pridelkov mestjanu, trgovcu itd. ako je hočeš pa vendar prodati, potem moraš delo, katero je do sedaj — seve proti malemu plačilo — izvrševal drugi za Tebe, izvršiti sam! S tem da se Ti da priložnost prodati Tvoje pridelke v bližnjem mestu, v trgu, ali pa morda celo že v domači vasi, prihraniš si sam mnogo potov, in lahko opraviš med tem časom drugo delo, lahko si priskrbiš druge pridelke.

Grozovitna je bedarija klerikalcev, ako ti pridigujejo, češ, le ne oddaj mestjanu ali pa trgovcu Tvojih pridelkov, in videl bodeš, da ga s tem ugonobiš. V zadnjih klerikalnih listih se piše na primer, naj kmetje ne prinesejo v mesto zelenjave in drugega in videli bodejo, da bodejo mestjani s tem zdatno obškodovani. Evo ti, dragi mi kmet, ravno nasprotni dokaz! V mesto Ptuj so pripeljali pred par leti ogrski kmetje več vozov zelja, luka, sploh poljskih pridelkov in so prodajali te pridelke, kateri so bili o izvrstni in jako dobri na ptujskem mestnem trgu po bolj nizki ceni, kakor je to kmetom v ptujski okolici mogoče. Mestjani so dobili toraj izvrstne pridelke po nizki ceni, a kmetje iz ptujske okolice svojih niso mogli nikakor prodati. A glejte, kaj ukrenilo mesto?

Uvidevši, da je mestjan in kmet živel do sedaj vedno v najboljšem prijateljstvu, je določilo mesto Ptuj, da Ogrji ne smejo pripeljati več svojih pridelkov v Ptuj, čeprav so njihovi omenjeni pridelki boljši in cenejši, kakor pridelki kmetov v ptujski okolici, češ, ako pride kmet iz te okolice v Ptuj kupovat drugega blaga, potem je tudi treba, da se mu odkupi njegovi pridelki, čeprav bi te pridelke dali drugi kraji, in sicer boljše in cenejše.

Tako je tudi prav! Kmet in mestjan naj delata skupaj, ker je vedno resnično, da roka roko umiva!

Dragi kmet, ali ti je tvoje pridelke kedaj že farovž odkupil? Ne, odnesel ti jih je že, toda — navadno zastonj.

Kmetje v celjski okolici, kdo pa plačuje hmelj najboljše?

Povsod se lahko doprinese dokaz, da je omenjena hujskarija od klerikalne strani neumestna, da je za kmeta nevarna, nikakor pa ne za mestjana, kateri si lahko svoje potrebe, posebno pri sedajnih modernih prometih naroči iz daljnih drugih krajev in sicer ceneje, kakor mu jih prodaje naš kmet.

Povsod, povsod se lahko dokaže, da to hujskarijo povzročajo samo klerikalni hujskači, ker hočejo

potem sami v kalni vodi ribiti, seve za svoj, nikdar polni pregloboki farški žep!

Kdor je tako nespameten, da tega ne uvidi, ta je še pač v klerikalni temi, Bog daj da bi mu prisvetila kmalu jasna naprednjaška zvezda.

Našim naročnikom.

Uredništvo in upravnništvo „Štajerca“ želi vsem svojim vrlim naprednim kmetom in naročnikom prav veselo in srečno alelujo!

Spodnje-štajerske novice.

Goljufija. Bivši ulanski enoletni prostovolec v 8. ulanskem polku, Robert Blašič iz Ptuja je napravil na Dunaju nad 200 tisoč kron dolga in je sedaj s svojo ljubico, neko Kastner, pobegnil. Na farbal je večinoma krčmarje in trgovce, ter jim je pravil, da ima od očeta pričakovati velika posestva v Ptuju in na Hrvaškem. Njegovi glavni upniki bili so že v Ptuju, da se prepričajo o istini Blašičevih trditvah, a tukaj so zvedli, da jih je ogoljufal. Blašič je tudi ponaredil podpise nekega ptujskega notarja in večjega posestnika v ptujski okolici ter se mu je tako posrečilo, to visoko goljufijo izvršiti.

Pazite pri streljanju. Znana vam je vsem navada, da se o veliki noči navadno strelja iz topičev, iz pištol in tako dalje, na čast našemu Odrešeniku in njegovemu vstajenju. Kmetje pazite, da se pri tem streljanju ne bode zgodila kaka nesreča. Deca in nedorasli fantiči nimajo pri streljanju ničesar opraviti, toraj proč z njimi od takega posla!

O Ptuju piše zadnji „Fihpos“, da je za kmete nevarno mesto, ker se baje pripravlja v njem največ strupa, namreč žganja. Kmetje, vprašajte enkrat „Fihposa“, v kojem posestvu je največ fabrik za — špiritus. Ako ne bode po svoji navadi lagal, vam mora povedati, da jih je največ v rokah bogatih duhovnikov, menihov in škofov. Ali jih hočeš vedeti, „Fihpos“?

Ogenj. Dne 22. marca t. l. nastal je pri posestniku Valentinu Pohorcu v Dobrovcih na nedognani način ogenj, kateri je posestvo Pohorčevo z krmo in nekimi poljedelskimi orodji vred uničil. Škoda znaša 2260 kron, a zavarovalna vsota samo 1600 kron.

Dete v ognju. Dne 16. marca t. l. napravila je 10letna Ana Vimer, hčerka vdove Katarine Vimer pri Sv. Lovrencu na ognjišču ogenj, da bi si neko jed pogrela. Pri tem je pa tako neprevidno delala, da se je njena obleka užgala ter se deklica po celem životu hudo ožgala. Njene matere, katera ima štiri malih otrok ni bilo doma, ter je šele po tej nesreči prišla od zunanjih opravkov.

Tatvina. Dne 17. marca tega leta so tatovi ulomili v sobo opekarja Butolija v opekarnici gosp. Matzuna v Ragoznici pri Ptuju. Tatovi so iz zaprtega kovčka (koferja) Butolija okrali znesek 10 kron ter več obleke in drugih reči. Sumi se, da so to tatvino